

LTO-Internationale melkprijsvergelijking

2018

*prezzi di latte • melkprijzen • prix du lait • molkeprizen
milch preise • milk prices • maelke priser • maidon hinnat*

COLOFON

Uitgave

LTO Nederland
Vakgroep Melkveehouderij
Bezuidenhoutseweg 105
2594 AC Den Haag
Nederland
www.lto.nl

juni 2019

In samenwerking met

European Dairy Farmers (EDF) e.V.
Grüner Kamp 19-21
24768 Rendsburg
Germany
telefoon + 49 (0) 4331 4360190
e-mail judit.kuehl@dairyfarmer.net
www.dairyfarmer.net

Uitgevoerd door

ZuivelNL
Postbus 93453
2509 AL Den Haag
Nederland
telefoon +31 (0)70 2191600
e-mail koops@zuivelnl.org
www.zuivelnl.org

Downloaden

Het rapport kan in het Nederlands en in het Engels worden gedownload via www.milkprices.nl

© Overname van tekst is toegestaan met bronvermelding: LTO Internationale Melkprijsvergelijking, www.milkprices.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Inleiding en leeswijzer	4
1.1 Inleiding, methode en uitgangspunten	4
1.2 Leeswijzer	5
2. Melkprijzen 2018	6
2.1 Melkprijzvergelijking	6
2.2 Melkprijzontwikkeling buiten de Europese Unie	7
2.3 Zuivelmarktprijzen 2018	9
3. Melkprijz- en zuivelmarktontwikkeling eerste helft van 2019	10
4. Toelichting berekende melkprijzen per zuivelonderneming	11
5. Duurzaamheidstoelagen en diversificatie van melkstromen	15
5.1 Inleiding	15
5.2 Duurzaamheidspremies en verschillende melkstromen	15
Bijlage I Melkprijzen 2011 t/m 2018	19
Bijlage II Gemiddelde koersen 2018 en 2017	19
Bijlage III Melkprijzen 2018 en 2017 bij 500.000 kg standaardmelk per jaar	20
Bijlage IV Melkprijzen 2018 en 2017 bij 1.500.000 kg standaardmelk per jaar	21

Voorwoord

Ook dit jaar is weer een internationale melkprijsvergelijking uitgevoerd door ZuivelNL in opdracht van de vakgroep Melkveehouderij LTO. We vinden het nog altijd belangrijk dat we vanuit de primaire sector inzicht hebben in het niveau van de melkprijs en de onderlinge verhouding van de prijzen van de Europese zuivelondernemingen. Immers, meer dan tachtig procent van de bedrijfsopbrengsten in de melkveehouderij wordt gevormd door het melkgeld.

Kijkend naar de melkprijs in het afgelopen jaar, zien we dat die zelden zo stabiel was als in 2018. Wel zien we een verschuiving in de prijzen voor de grondstoffen. Boter heeft afgelopen jaar ten opzichte van 2017, toen de prijs naar ongekende hoogte steeg, een flinke veer moeten laten. Daarentegen hebben poeder en kaas zich erg goed gehouden. Dat de melkprijs zo stabiel en van acceptabel niveau is geweest, heeft er toe geleid dat het niet echt een gespreksonderwerp bij de Nederlandse melkveehouders was.

Nee, het onderwerp van gesprek in Nederland is nog altijd de fosfaatwetgeving. Alhoewel voor veel melkveehouders wel duidelijk is wat de wet voor hun betekent, is deze nog steeds niet volledig geïmplementeerd. Maar ook thema's als klimaat, ammoniak (nationaal Programma Aanpak Stikstof (PAS)), biodiversiteit en kalvergezondheid houden de melkveesector bezig. We zien hier, soms onder maatschappelijke druk, beleid van de overheid wijzigen. Maar ook vanuit de markt is, naast biologisch en weidemelk, behoefte aan zuivel, waarbij extra eisen worden gesteld aan dierenwelzijn en milieu op het melkveebedrijf. Overigens zijn we bijzonder trots dat we afgelopen jaar ons sectordoel voor weidemelk gehaald hebben. In 2018 is het percentage melkveebedrijven dat weidegang toepast gestegen naar 82%.

Voor de retail en de zuivelondernemingen zijn bijzondere melkstromen belangrijk om aan de consumentenvraag te voldoen en onderscheidend te zijn. Voor de melkveehouders heeft het iets van een woud van voorwaarden en vergoedingen waar het lastig is inzicht in te krijgen. Vanuit LTO vinden we het belangrijk om inzichtelijk te maken welke verschillende stromen er zijn en wat de voorwaarden en vergoedingen zijn. Anders gezegd: wat betekenen ze voor de boer. Naast de internationale melkprijsvergelijking willen we vanuit LTO dan ook een melkstroomvergelijking maken.

Wil Meulenbroeks
Voorzitter Vakgroep Melkveehouderij LTO Nederland

1. Inleiding en leeswijzer

1.1 Inleiding, methode en uitgangspunten

In opdracht van de vakgroep Melkveehouderij van LTO Nederland wordt maandelijks de LTO Internationale Melkprijsvergelijking gepubliceerd (www.milkprices.nl). Dit is een vergelijking van de door grote Europese zuivelondernemingen uitbetaalde melkprijzen en gebeurt in samenwerking met de European Dairy Farmers (EDF). EDF verzamelt de melkprijsgegevens. De berekeningen worden uitgevoerd door ZuivelNL.

Bij de gekozen methode wordt berekend welke prijs een melkveehouder zou ontvangen, wanneer de melk met een bepaalde samenstelling, kwaliteit en hoeveelheid geleverd zou zijn aan de verschillende zuivelondernemingen.

In dit rapport wordt uitgegaan van melk met standaard:

- 4,2% vet
- 3,4% eiwit
- Kiemgetal 24.999 per ml
- Celgetal 249.999 per ml
- Jaarleverantie van 1.000.000 kg

De prijzen zijn exclusief BTW, af boerderij en inclusief nabetaling.

Benadrukt moet worden dat het géén vergelijking is van de gemiddeld uitbetaalde melkprijzen. De gemiddeld door een zuivelonderneming uitbetaalde melkprijs is afhankelijk van de werkelijke samenstelling, kwaliteit, hoeveelheid etc. van de geleverde melk. Ook kunnen op basis van de uitbetaalde melkprijzen geen conclusies worden getrokken over de prestaties van de ondernemingen. Immers, bij de beoordeling hiervan spelen veel meer factoren dan alleen de melkprijs een rol.

Na afloop van ieder kalenderjaar wordt een rapport gepresenteerd met de berekende melkprijzen voor het desbetreffende jaar. Dit jaarlijkse rapport verschijnt wanneer ook de nabetalings over het voorgaande kalenderjaar bekend zijn en dus verwerkt kunnen worden in de berekende melkprijzen. Deze nabetalings zijn niet gecorrigeerd voor het tijdstip van uitbetaling. In deze publicatie staan de berekende melkprijzen voor het kalenderjaar 2018.

Om te komen tot een melkprijs per kalenderjaar zijn de maandelijkse melkprijzen gewogen op basis van de landelijke melkaanvoer (bron: ZuivelNL). Voor 2017 en 2018 is de weging gebaseerd op het gemiddelde van de maandelijkse landelijke melkaanvoer in 2017 en 2018.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de berekende melkprijzen van 2018 (paragraaf 2.1) gevolgd door de melkprijsontwikkeling buiten de Europese Unie (2.2) en tot slot een beschrijving van de zuivelmarktprijzen in 2018 (2.3).

In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de ontwikkelingen van de melkprijzen en de zuivelmarkt in de eerste helft van 2019.

In hoofdstuk 4 wordt per onderneming een nadere toelichting gegeven op de berekende melkprijzen.

In hoofdstuk 5 wordt een analyse gemaakt van de diverse duurzaamheidstoelagen en diversificatie van melkstromen binnen de diverse zuivelondernemingen en hoe hier mee is omgegaan in de melkprijsvergelijking.

In de bijlagen staat een overzicht van de melkprijzen 2011 t/m 2018 (bijlage I), de gemiddelde valutakoersen in 2017 en 2018 (bijlage II), Melkprijzen 2017 en 2018 bij 500.000 kg standaardmelk per jaar (Bijlage III) en 1.500.000 per jaar (Bijlage IV).

2. Melkprijzen 2018

2.1 Melkprijsvergelijking

Na de forse stijging in 2017 zijn de melkprijzen in 2018 weer gedaald met € 1,19 ofwel -3,4% ten opzichte van vorig jaar naar € 34,23 per 100 kg standaardmelk. Hiermee is 2018 een gemiddeld melkprijsjaar.

Tabel 1. Melkprijzen 2018 en 2017

In € per 100 kg standaardmelk met 4,2% vet, 3,4% eiwit, 1.000.000 kg per jaar, kiemgetal 24.999 en celgetal 249.999 per ml (exclusief BTW en inclusief nabetalingsen)

Onderneming	Land	2018		2017		2018-2017	2018/2017	Nationale valuta
Granarolo (Noord)	IT	38,36	1	39,81	1	-1,45	-3,6%	
Valio	FI	36,74	2	36,64	4	0,10	0,3%	
FrieslandCampina	NL	36,07	3	38,56	2	-2,50	-6,5%	
Arla Foods DK	DK	35,48	4	36,46	5	-0,98	-2,7%	-2,5%
Royal A-ware	NL	35,13	5	37,95	3	-2,82	-7,4%	
Sodiaal (Pas de Calais)	FR	34,93	6	34,37	10	0,55	1,6%	
Danone (Pas de Calais)	FR	34,55	7	34,47	9	0,08	0,2%	
Lactalis (Pays de la Loire)	FR	33,98	8	33,55	16	0,43	1,3%	
Hochwald Milch eG	DE	33,74	9	34,08	14	-0,35	-1,0%	
Savencia (Basse Normandie)	FR	33,69	10	33,93	15	-0,24	-0,7%	
Müller (Leppersdorf)	DE	33,02	11	35,38	8	-2,36	-6,7%	
DMK Deutsches Milchkontor eG	DE	32,91	12	35,65	7	-2,74	-7,7%	
Dairygold	IE	32,75	13	34,26	13	-1,51	-4,4%	
Milcobel	BE	32,72	14	35,75	6	-3,03	-8,5%	
Dairy Crest (Davidstow)	UK	32,67	15	32,65	17	0,02	0,1%	1,0%
Glanbia	IE	32,59	16	34,31	12	-1,72	-5,0%	
Kerry Agribusiness	IE	32,51	17	34,31	11	-1,80	-5,3%	
Gemiddelde melkprijs		34,23		35,42		-1,19	-3,4%	
Emmi	CH	48,25		51,88		-3,64	-7,0%	-3,1%
Fonterra	NZ	29,40		31,63		-2,24	-7,1%	0,3%
USA klasse III	US	31,49		36,22		-4,73	-13,1%	-8,4%

De melkprijzen 2017 wijken af van de vorige publicatie, omdat bij het standaardbedrijf is uitgegaan van een jaarlijkse levering van 1.000.000 kg (was 500.000 kg). Daarnaast zijn de melkprijzen 2017 van Emmi en Fonterra geactualiseerd en zijn de maandelijkse melkprijzen gewogen op basis van de landelijke melkaanvoer in 2017 en 2018.

Het Italiaanse **Granarolo** is net als voorgaande jaren de koploper in deze melkprijsvergelijking, gevolgd door dit jaar opnieuw Valio. De Finse topcoöperatie **Valio** betaalt niet alleen een hoge melkprijs uit aan de leden-melkcoöperaties, maar ook een zeer constante. Niet alleen de melkprijs van 2018 is bijna gelijk aan vorig jaar, maar ook de maandelijkse melkprijzen variëren nauwelijks.

Ondanks dat de Nederlandse melkprijzen meer dan gemiddeld zijn gedaald, blijft de melkprijs van **FrieslandCampina** in de top drie staan en staat **Royal A-ware** op nummer 5.

Arla is gestegen naar de 4^e plek. De prijsdaling van Arla (-2,7%) is beperkt door het besluit de winst over 2018 niet deels te reserveren, maar volledig uit te keren aan de leden-melkveehouders. Hiertoe is besloten vanwege de droogte, waarmee de melkveehouders in 2018 werden geconfronteerd.

De melkrijzen van de Franse zuivelondernemingen zijn iets gestegen (**Sodiaal, Danone, Lactalis**) of zeer beperkt gedaald (**Savencia**), waardoor ze in de ranglijst fors hoger noteren dan vorig jaar.

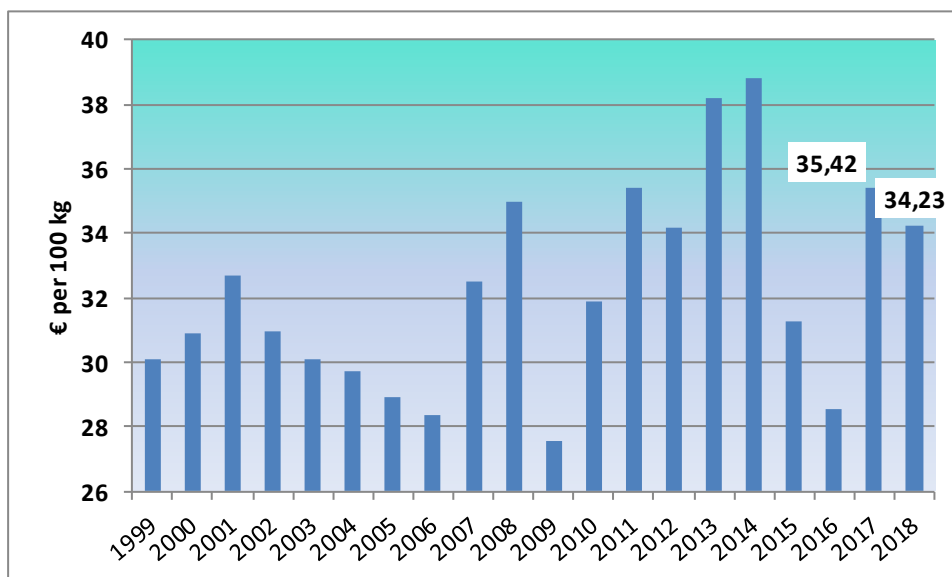
Door een geringe melkrijzdaling (-1,0%) is ook het Duitse **Hochwald Milch eG** in de ranglijst gestegen. Van de andere Duitse ondernemingen **DMK Deutsches Milchkontor eG**¹ en **Müller Leppersdorf** daalden de melkrijzen duidelijk meer dan gemiddeld, namelijk met 7,7% en 6,9%.

Stegen de Ierse melkrijzen vorig jaar het meest, in 2018 daalden de melkrijzen van **Dairygold, Glanbia** en **Kerry Agribusiness** met 4,4-5,3% meer dan gemiddeld.

De melkrijzen van het Belgische **Milcobel** daalde met 8,5%.

Grafiek 1 laat zien, dat na de pieken in 2013 en 2014 en de dalen in 2015 en 2016 het melkrijzenjaar 2018 een 'gemiddeld' jaar is.

Grafiek 1. Gemiddelde melkrijzen 1999 t/m 2018

2.2 Melkrijzenontwikkeling buiten de Europese Unie

Emmi

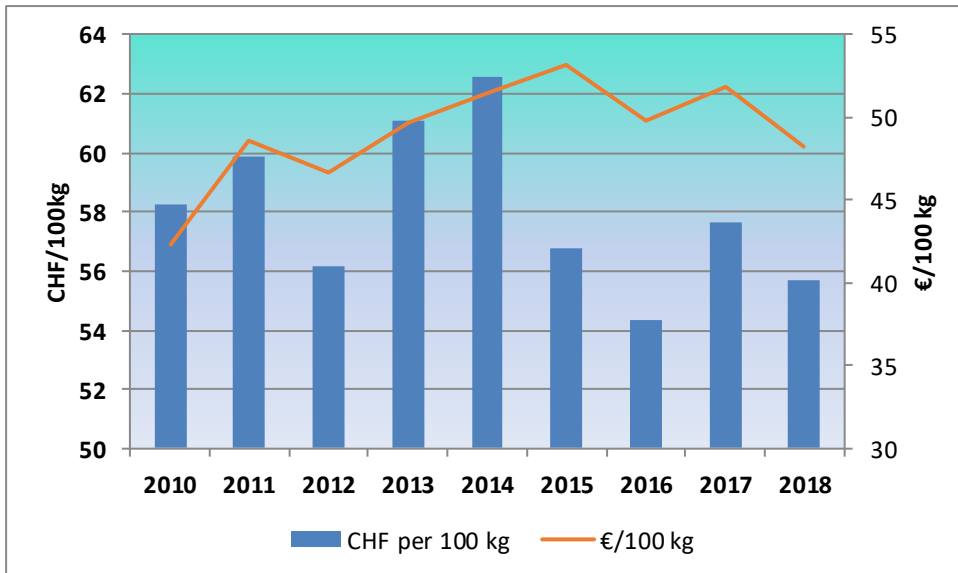
De berekende melkrijzen (2018: € 48,25 per 100 kg) heeft betrekking op de melkrijzen van de leden van een producentengroep, die levert aan het Zwitserse Emmi.

De melkrijzen daling van Emmi lijkt - uitgedrukt in Zwitserse franken (-3,1%) - vergelijkbaar met de EU ondernemingen gedaald. Hierbij moet worden opgemerkt, dat de nabetaaling over 2018 nog niet is verwerkt in de berekende melkrijzen, omdat deze pas eind 2019 bekend wordt. Gezien de hoogte van

¹ Ten opzichte van de vorige publicatie is de naam van DMK is gewijzigd in DMK Deutsches Milchkontor eG om te verduidelijken dat het de berekende melkrijzen betreft voor de leden-melkveehouders van de Duitse coöperatie.

de nabetaalingen in voorgaande jaren, is de verwachting dat de uiteindelijke melkprijs 2018 van Emmi niet of nauwelijks lager zal zijn dan in 2017. De nabetaaling over 2017 was € 2,60 per 100 kg.

Grafiek 2. Melkrijzen Emmi 2010 t/m 2018 (CHF en € per 100 kg standaardmelk)

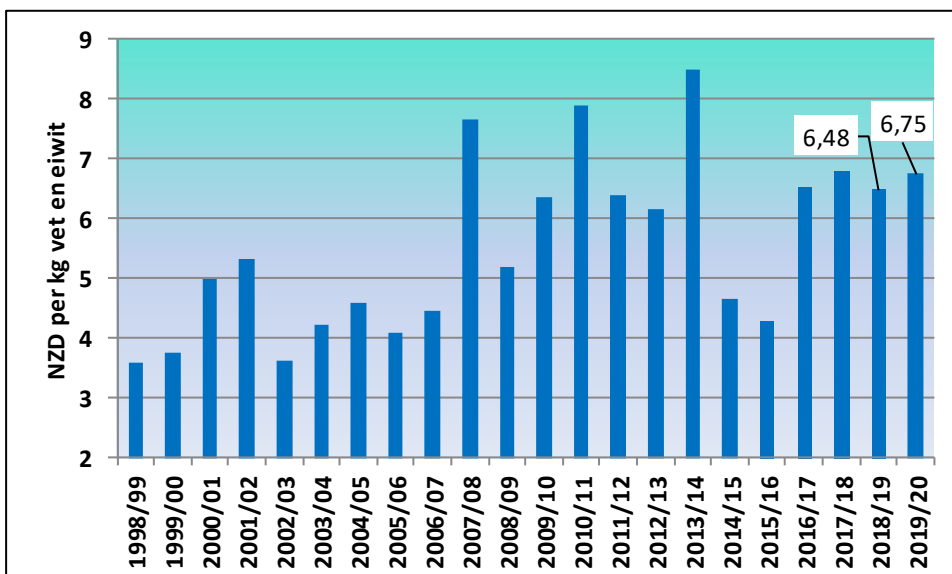

Fonterra

De berekende melkprijs van Fonterra van € 29,86 per 100 kg standaardmelk is inclusief dividend en gebaseerd op door de onderneming gepubliceerde melkrijzen en melkrijzenverwachtingen. Het melkrijzenjaar loopt in Nieuw-Zeeland van juni t/m mei. Daarom zijn de melkrijzen voor de seizoenen 2016/17 tot en met het lopende melkrijzenjaar 2018/19 omgerekend naar de kalenderjaren 2017 en 2018. De voorlopige melkprijs 2018/19 is gebaseerd op de meest recente melkrijzen- en dividendprognose van respectievelijk (range) 6,30-6,40 en 0,10-0,15 ofwel 6,475 NZD per kg vet en eiwit (milk solids).

Voor het nieuwe seizoen 2019/20 heeft Fonterra een openingsmelkrijzen van 6,25-7,25 NZD per kg vet en eiwit bekend gemaakt.

Grafiek 3. Melkrijzen Fonterra NZD per kg vet en eiwit

Verenigde Staten

Als indicator voor de ontwikkeling van de melkprijs in de Verenigde Staten worden de door USDA gepubliceerde klasse III melkprijs (uitgedrukt in \$ per cwt (=45,36 kg)) en bijbehorende eiwit- en vetprijzen omgerekend naar euro's per 100 kg standaardmelk.

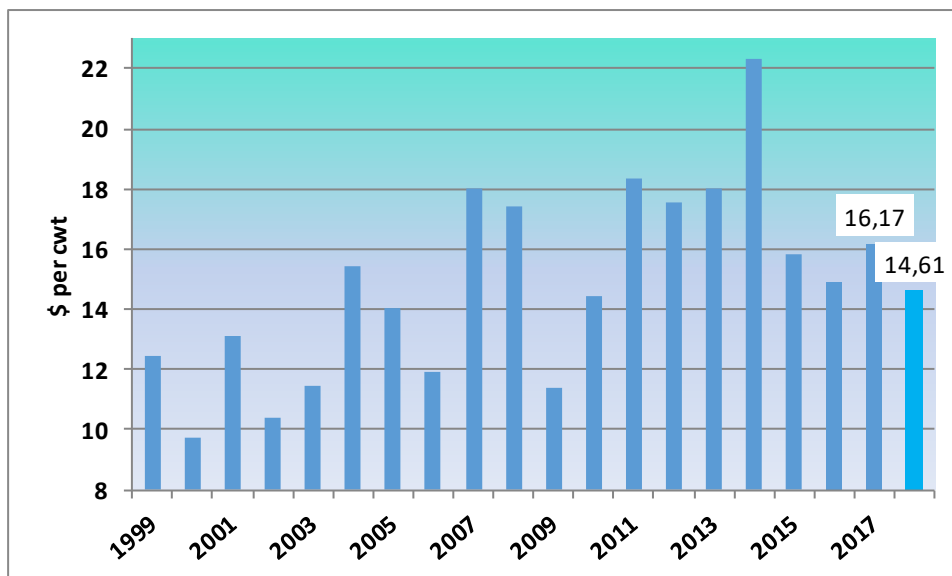
De berekende melkprijs in 2018 is € 31,49 per 100 kg en ligt in tegenstelling tot vorig jaar onder het EU gemiddelde.

Verenigde Staten

De prijzen voor boerderijmelk in de Verenigde Staten zijn voor de meeste (ca. 80%) melkveehouders gebaseerd op de zogenaamde Federal Milk Marketing Orders (FMMOs). Deze FMMOs verplichten zuivelverwerkers maandelijks op te geven hoeveel producten zij hebben verkocht en tegen welke prijs. Via vaste prijsformules worden deze opbrengstprijzen omgerekend naar minimummelkprijzen voor 4 klassen boerderijmelk. Zo heeft klasse I betrekking op melk, die wordt verwerkt tot consumptiemelk en klasse III melk die verwerkt wordt tot kaas.

In de LTO Melkprijsvergelijking is de klasse III prijs gekozen als indicator voor de ontwikkeling van de melkprijs in de VS, omdat in de VS en Europa relatief veel melk wordt verwerkt tot kaas. De werkelijk uitbetaalde melkprijs in de VS is zo'n 5-10% hoger, omdat de klasse III melkprijs een minimummelkprijs is. Veel melkveehouders ontvangen toeslagen, zoals voor kwaliteit etc en per FMMO is de melkprijs een mix van de verschillende klassen. De klasse I melkprijs, qua omvang ongeveer gelijk aan klasse III, is iets hoger dan de klasse III melkprijs.

Grafiek 4. Klasse III melkprijs Verenigde Staten (\$ per cwt)

2.3 Zuivelmarktprijzen 2018

De zuivelmarkt werd in 2018 in hoge mate bepaald door zeer lage eiwitprijzen, de afbouw van de grote voorraden interventiepoeder en het sentiment rond de droogte. De vetprijzen haalden niet meer de torenhoge niveaus van 2017, maar lagen wel ruim boven het langjarig gemiddelde.

Het gemiddelde prijsniveau lag in 2018 over de gehele linie lager dan in 2017. De gemiddelde Nederlandse boterprijsnotering daalde met ruim 4%. De gemiddelde prijsnotering van mager melkpoeder nam in 2018 met bijna 15% af. Ook de gemiddelde prijs van weipoeder liet een sterke afname zien (-11%). De gemiddelde prijzen van vol melkpoeder en kaas volgden in belangrijke mate de ontwikkelingen op de vet- en eiwitmarkt en lagen 6% lager dan in 2017.

3. Melkprijs- en zuivelmarktontwikkeling eerste helft van 2019

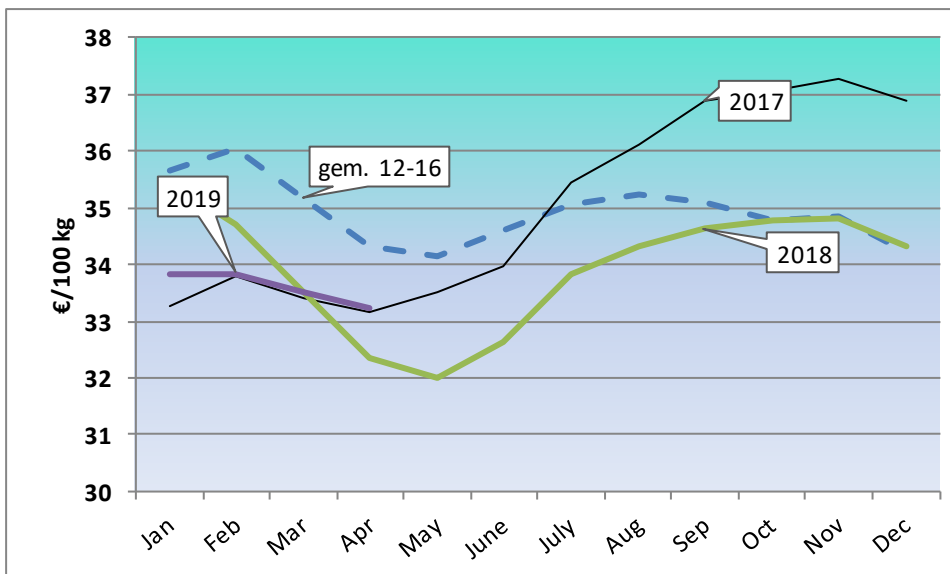
Nadat in december een einde kwam aan de daling van de prijzen, leefde de EU-botermarkt in januari kortstondig op en werden hogere prijzen genoteerd. In februari en maart echter verzwakte de markt weer als gevolg van een ruim aanbod in combinatie met een beperkte vraag. Na een tijdelijke stabilisering van de boternotering in april zorgden deze factoren vanaf medio mei opnieuw voor een verzwakking van de prijs. Sinds maart is het prijsniveau van boter uit de EU ruim onder het prijsniveau van de wereldmarkt komen te liggen, maar deze daling zorgde niet voor groei van de exportvraag. Eind mei is de Nederlandse boterprijsnotering fors lager dan het gemiddelde over 2018.

De prijsnotering van mager melkpoeder nam in januari en februari dankzij een goede vraag verder toe. In rap tempo werd de EU-interventievoorraad nagenoeg volledig verkocht. De prijs stabiliseerde daarna in maart en april. Dankzij een verdere vraagontwikkeling vanuit de export ontstond er vanaf de tweede helft van april ruimte voor een opwaartse beweging in de prijs. In mei werd het niveau van € 200 per 100 kg gepasseerd, waarna eind mei een geringe daling werd genoteerd.

De Europese prijzen van vol melkpoeder zaten in het eerste kwartaal van 2019 in de lift. Europees product profiteerde van minder aanbod uit Oceanië en Zuid-Amerika. Dit zorgde voor een vrij vast marktbeeld. Sinds maart zijn de prijzen enigszins gestabiliseerd rond de € 300 per 100 kg.

In tegenstelling tot de meeste voorgaande jaren ontwikkelt de melkprijs zich begin 2019 - net als in 2017 - relatief vrij stabiel. Na een piek in februari dalen de melkprijzen seizoensmatig als gevolg van de hogere melkproductie in mei. Wellicht is de prijsval dit jaar minder door de wereldwijd mindere groei van de melkproductie.

Grafiek 5. Gemiddelde maandelijkse melkprijzen

4. Toelichting berekende melkprijzen per zuivelonderneming

De **Granarolo** groep bestaat uit de coöperatie Granlatte en de beursgenoteerde onderneming Granarolo S.p.A. De coöperatie van melkveehouders levert de melk aan Granarolo, die de melk verwerkt en vermarkt. De melkprijs wordt per kwartaal bekend gemaakt.

De berekende melkprijs van topcoöperatie **Valio** is gebaseerd op één van de Finse leden-zuivelcoöperaties, die alle melk laat verwerken en vermarkten door Valio.

Vanaf januari 2018 is de berekende melkprijs verhoogd met € 0,97 per 100 kg. Deze bonus (1 cent per liter) ontvangen melkveehouders voor deelname aan het nationale diergezondheids- en registratieprogramma NASEVA.

De berekende melkprijs is inclusief een nabetaling van € 1,02 (2017: € 0,92) per 100 kg standaardmelk.

De melkprijs van **FrieslandCampina** is inclusief een (gemiddelde) weidegangbonus van € 0,63 (€ 0,60) per 100 kg en een nabetaling van € 0,57 (€ 1,27). De nabetaling bestaat uit een prestatietoeslag van € 0,45 en een reservering op naam van € 0,12 per 100 kg standaardmelk.

De **Arla**-melkprijs heeft betrekking op de Deense leden. Vanaf januari 2018 is de verhouding tussen de eiwit- en vetprijs gewijzigd van 1,4:1 naar 1,1:1. Daarnaast heeft Arla een aantal nieuwe toeslagen ingevoerd. In de berekende melkprijs zijn de volgende toeslagen (€/100 kg) verwerkt:

- Deelname Arla Garden plus	1,0
- Buffer melkkoeltank	0,5
- Uitloop kraan melktank 3"	0,15
- Voldoende ruimte op het erf voor grote RMO's	0,2

De berekende melkprijs is inclusief een nabetaling van € 2,30 per 100 kg melk. Over 2017 was de nabetaling € 1,28. De stijging ten opzichte van vorig jaar komt, doordat de winst over het afgelopen jaar als uitzondering volledig aan de leden-melkveehouders is uitgekeerd. Hiertoe is besloten omdat door de slechte weersomstandigheden 2018 een moeilijk jaar was voor de melkveehouders.

De berekende melkprijs van **Royal A-ware** bevat naast een kwaliteit- en kwantumtoeslag ook premies voor duurzaamheid (€ 0,50) en een gemiddelde weidegangbonus van € 0,81 per 100 kg. Vanaf oktober 2018 is de melkprijs ook inclusief een omschakelpremie van € 0,50 vanwege de nieuwe melkstromen. Vanaf 2019 hanteert Royal A-ware (naast biologisch) 4 verschillende melkstromen met verschillende melkprijzen. De keuze voor één van deze melkstromen betekent impliciet dat de melkprijs betrekking heeft op een kleiner volume en daarmee minder waarde heeft voor de internationale melkprijsvergelijking. Daarom is het berekenen en publiceren van de maandelijkse Royal A-ware melkprijs met ingang van januari 2019 beëindigd.

De berekende melkprijs van **Danone** is gebaseerd op de zogenaamde A-prijs. Per maand geldt voor iedere melkveehouder een maximum hoeveelheid melk, waarvoor de A-prijs wordt uitbetaald. Zo wordt in de meeste maanden voor maximaal 8,5% van de jaarlijkse referentiehoeveelheid de A-prijs uitbetaald. In de maanden mei (9,5%) en juni t/m september (12,0%) gelden hogere percentages om de melkproductie in deze maanden niet te beperken, maar te stimuleren. Voor extra geleverde melk binnen de jaarlijkse referentiehoeveelheid wordt een lagere B-prijs uitgekeerd. Deze B-prijs is gebaseerd op de door CNIEL² gepubliceerde waarde van melk, die wordt verwerkt tot boter en mager melkpoeder. De B-prijs lag in 2018 gemiddeld zo'n € 3,70 /100 kg lager dan de A-prijs. Uitgaande van het standaardleveringspatroon in Frankrijk is het effect van het meenemen van de B-prijs in de berekening zeer beperkt, namelijk minus € 0,07/100 kg. Dit komt doordat het 'standaardbedrijf' relatief weinig B-melk levert.

² CNIEL Centre National Interprofessionnel de l'Economie Laitière

De berekende melkprijs van **Sodiaal** is evenals Danone gebaseerd op de zogenaamde A-prijs. Wanneer de B-melk wordt meegenomen leidt dit bij een standaardleveringspatroon (zie ook toelichting bij Danone) tot een € 0,37 lagere berekende melkprijs van Sodiaal. De melkprijs 2018 van Sodiaal is inclusief een voorlopige nabetaling van € 0,29 (2017: € 0,23) per 100 kg.

Frankrijk

In de aanloop naar de afschaffing van de melkquotering in 2015 zijn in Frankrijk contracten afgesloten tussen melkveehouders en de private zuivelondernemingen. In deze wettelijk verplichte contracten worden tussen enerzijds individuele melkveehouders en/of producentenorganisaties en anderzijds de private zuivelondernemingen afspraken gemaakt over de levering van melk, waaronder de maximale jaarlijkse hoeveelheid en de prijs. De verplichting om contracten te sluiten met de melkveehouders/leveranciers geldt niet voor coöperaties, omdat deze leveringsvoorwaarden hebben die door de melkveehouders zelf - als leden/eigenaars - worden vastgesteld.

De (maandelijkse) prijs voor boerderijmelk in de contracten is afhankelijk van het productassortiment van de zuivelonderneming, indicatoren voor de prijsontwikkeling op de zuivelmarkt en in sommige contracten ook de ontwikkeling van de kostprijs op melkveebedrijven. Zo wordt bijvoorbeeld sinds 2017 bij het bepalen van de melkprijs in de contracten van Danone naast marktindicatoren ook rekening gehouden met de kostprijsontwikkeling op melkveebedrijven.

Het productassortiment wordt bepaald op basis van o.a. het aandeel consumentenproducten, dat in binnen- ('Produits de Grande Consommation (PGC) France') en buitenland (PCG export) wordt afgezet en het aandeel boter en mager melkpoeder ('Produits Industriels').

De contracten verwijzen veelal naar door CNIEL berekende en/of gepubliceerde indicatoren. CNIEL publiceert maandelijks marktindicatoren, zoals de standaardmelkprijs (38 gram vet en 33 gram eiwit) in Frankrijk en Duitsland en de waarde van melk die wordt verwerkt tot boter en mager melkpoeder. Daarnaast wordt per kwartaal ook een indicator voor de prijsontwikkeling van het nationale productassortiment gepubliceerd. Ook publiceert CNIEL maandelijks een marge indicator MILC³, die de ontwikkeling in het verschil tussen de kostprijs en melkprijs aangeeft. Als kostprijsindicator wordt hierbij gebruik gemaakt van een index, die is gebaseerd op de ontwikkeling van de inputprijzen en de gemiddelde kostprijs in 2015.

De wet Égalim verplicht dat vanaf 1 april 2019 de zuivelondernemingen een melkprijs uit betalen, waarbij rekening wordt gehouden met de kostprijs van melkveehouders. Daarnaast moeten de winkelprijzen minimaal 10% hoger zijn dan de aankooprijzen. Hoe dit in de praktijk zal uitwerken moet nog blijken, maar het zal in ieder geval leiden tot meer transparantie in de keten.

De heffingsopbrengsten van melkveehouders, die meer hebben geleverd dan hun maximale referentiehoeveelheid worden door **Lactalis** uitgekeerd aan de melkveehouders in de vorm van een bijzondere kwaliteits-/seizoenspremie in de maanden juli, augustus en september. Deze premie van € 0,43 per 100 kg is verwerkt in de berekende melkprijs.

Vanaf juli 2018 heeft **Hochwald** de volumetoeslag afgeschaft. De melkprijs is inclusief een nabetaling van € 0,0175 (=2017) per 100 kg melk, maar exclusief de toeslag van € 0,75 per 100 kg voor GMO vrij veevoer.

De berekende melkrijzen van **Savencia** hebben betrekking op de coöperatie Agrial/Eurial, die in Basse Normandie melk ophaalt en aan Savencia Fromage & Dairy levert.

³ MILC is Marge IPAMPA Lait de vache sur Cout total indice

De melkprijs van **Müller** is gebaseerd op een producentgroepering, die melk levert aan de fabriek van Müller in Leppersdorf. De melkprijs is inclusief een nabetalings van € 0,67/100 kg (2017:0).

De melkprijs is exclusief de toeslag voor GMO-vrij veevoer van € 1,00/100 kg.

De berekende melkprijs van DMK heeft betrekking op de melkprijs van de leden van de **Duitse coöperatie Deutsches Milchkontor eG**. De onderneming DMK groep is eigendom van de Duitse coöperatie Deutsches Milchkontor eG en de Nederlandse coöperatie DOC Kaas. Doordat beide coöperaties niet dezelfde uitbetalingsmethode hanteren, kan de berekende melkprijs voor het standaardbedrijf verschillen tussen beide coöperaties. Zo ontvangen Nederlandse melkveehouders, die aan DOC Kaas leveren bijvoorbeeld een weidegangtoeslag en een hogere kwantumtoeslag. De melkprijs van Deutsches Milchkontor eG is net als alle Duitse ondernemingen gebaseerd op een basisprijs voor melk met 4% vet en 3,4% eiwit plus een toeslag of korting voor meer of minder vet en eiwit. Sinds 2011 was dit € 2,50 per kg vet en € 5,00 per kg eiwit. Vanaf 2018 zijn deze bedragen variabel en is in juli 2018 de verhouding tussen de eiwit- en vetprijs gewijzigd van 2:1 naar 2:1,5 (en vanaf januari 2019 1:1).

De berekende melkprijs is inclusief een premie van € 0,60 per 100 kg melk voor het duurzaamheidsprogramma Milchmaster. Hierbij is uitgegaan van de gemiddeld uitgekeerde premie in 2016. De melkprijs is exclusief de toeslag voor GMO-vrij veevoer van € 1,00/100 kg.

De berekende melkprijs van **Dairygold** is inclusief een seizoenstoeslag van € 3,46 per 100 kg in februari en extra toeslagen in maart en april. In verband met de slechte weersomstandigheden en daardoor verslechterde ruwvoervoorziening heeft de coöperatie in maart en april deze extra toeslag als aanvulling op de melkprijs uitgekeerd.

Vanaf februari 2018 heeft **Milcobel** wijzigingen doorgevoerd in de uitbetalingssystematiek. Zo is de eiwit-/vetprijs verhouding gewijzigd van 1,86:1 naar 1:1 en de volumepremie gebaseerd op de hoeveelheid geleverde melk is vervangen door een hoeveelheidspremie gebaseerd op de geleverde kilogrammen vet en eiwit.

De melkprijs is inclusief een voorlopige nabetalings van € 0,24/100 kg. Omdat de nabetalings over 2018 pas in juli bekend wordt, is aangenomen dat deze gelijk is aan vorig jaar.

De melkprijs van **Dairy Crest** heeft betrekking op melkveehouders, die leveren aan de kaasfabriek in Davidstow. Overeenkomstig een vrijwillige afspraak van de zuivelindustrie in het Verenigd Koninkrijk wordt de melkprijs bekend gemaakt, voor aanvang van de maand van levering. De melkprijzen van Dairy Crest worden nog een maand eerder bekend gemaakt, bijvoorbeeld eind mei wordt de melkprijs van juli bekend gemaakt.

De melkprijs van Glanbia heeft betrekking op de door de leden van de coöperatie Glanbia aan **Glanbia Ingredients Ireland Limited** (GILL) geleverde melk. GILL is een 60/40 joint venture van het beursgenoteerde Glanbia plc en de coöperatie. In aanvulling op het melkgeld vanuit GILL zijn door de coöperatie toeslagen uitgekeerd en is over de in 2018 geleverde melk een nabetalings gedaan. Zowel deze maandelijkse toeslagen als ook de nabetalings zijn verwerkt in de berekende melkprijs.

Deze nabetalings - in totaal € 10,9 mln voor 2,7 mrd liter melk - is gefinancierd uit de dividendopbrengsten, die de coöperatie ontvangt als mede aandeelhouder van GILL. Afhankelijk van de mate waarin melkveehouders veevoer e.d. hebben aangekocht bij de coöperatie varieert de hoogte van de nabetalings ('tradingbonus') per lid. In de melkprijsvergelijking is uitgegaan van het gemiddelde bedrag van € 0,40 per 100 kg.

Ook zijn de seizoenstoelagen in februari (€ 4,03) en november (2,01) verwerkt in de berekende melkprijs.

Vanaf februari 2018 is de verhouding tussen de eiwit- en vetprijs gewijzigd van 2,3:1 naar 1,8:1.

Achteraf heeft **Kerry** de maandelijkse melkprijzen in 2018 verhoogd. Deze aanvullende betalingen (jan-maart + 1,5 cent/liter, april +1 c/l en mei t/m december 0,5 c/l) zijn verwerkt in de berekende melkprijs.

Vanaf maart 2018 is de verhouding tussen de eiwit- en vetprijs gewijzigd van 2:1 naar 1,5:1.

5. Duurzaamheidstoelagen en diversificatie van melkstromen

5.1 Inleiding

Naast de 'traditionele' toeslagen en kortingen voor kwaliteit, seizoen en hoeveelheid geleverde melk worden door de zuivelondernemingen steeds meer premies uitgekeerd om de duurzaamheid op melkveebedrijven te stimuleren. Behalve deze duurzaamheidspremies ontstaan er binnen zuivelondernemingen ook meer verschillende boerderijmelkstromen, waarbij de melk apart opgehaald en verwerkt wordt met als doel in de markt onderscheidende zuivelproducten te kunnen aanbieden. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan weidegangmelk en melk geproduceerd met voer zonder genetische gemodificeerde organismen (GMO-vrij veevoer), ook wel VLOG⁴ melk genoemd. Overigens zijn aparte melkstromen binnen zuivelondernemingen niet nieuw. Denk hierbij aan bijvoorbeeld biologische melk, maar ook aan de specifieke contracten tussen Britse supermarkketens en melkveehouders.

In dit hoofdstuk wordt toegelicht op welke wijze in de melkprijsvergelijking rekening is gehouden met deze premies en verschillende melkstromen. Het doel van de LTO Internationale Melkprijsvergelijking is immers transparantie in de aan melkveehouders uitbetaalde melkprijzen.

5.2 Duurzaamheidspremies en verschillende melkstromen

Hoewel niet van alle zuivelondernemingen (voldoende) informatie beschikbaar is, is het duidelijk dat alle zuivelondernemingen op enigerlei wijze duurzaamheidsprogramma's toepassen, waarbij eisen gesteld worden aan de bedrijfsvoering op het melkveebedrijf, bijvoorbeeld op het gebied van melkkwaliteit, milieu, welzijn en diergezondheid. De premie kan een vast bedrag per kg melk zijn wanneer wel of niet wordt voldaan aan de eisen of een bedrag afhankelijk van de score van de individuele melkveehouder op diverse duurzaamheidsaspecten.

De duurzaamheidspremies zijn er in het algemeen op gericht om alle melk duurzamer te produceren, dus geen aparte melkstromen. Voorbeelden hiervan zijn de nationale duurzaamheidsprogramma's in België (Duurzaamheidsmonitor), Finland (NASEVA), Ierland (Sustainable Dairy Assurance Scheme (SDAS)) en Frankrijk (La Charte des Bonnes Pratiques d'Elevage (CBPE)), maar ook de bedrijfsspecifieke programma's van Arla (Arla garden plus), DMK (Milkmaster), Hochwald (Milchplus), Royal A-ware (A-ware Duurzaam), FrieslandCampina (Foqus planet), Sodiaal (La Route du Lait (LRDL)), Dairy Crest (Davidstow Farm Standards in aanvulling op het Britse Red Tractor schema), Granarolo (Granlatte Strategic Plan 2018-2028).

Indien bekend, wordt de gemiddeld uitgekeerde duurzaamheidspremie meegenomen in de berekende melkprijs. Hierbij gaat het om een gemiddelde gebaseerd op het door de zuivelonderneming in totaal uitgekeerde bedrag gedeeld door de hoeveelheid aangeleverde melk. Wanneer deze gegevens niet bekend zijn, wordt de volledige premie meegenomen indien op basis van publicaties aannemelijk is dat het grootste/overgrote deel van de melkveehouders voldoet aan de criteria. Zonder informatie, of wanneer een beperkt deel van de melkveehouders meedoet, wordt de premie niet meegenomen.

De LTO Melkprijsvergelijking beoogt inzicht te geven in de prijzen, die worden uitbetaald voor vergelijkbare reguliere ofwel standaardmelk. Hoewel de mate van duurzaamheid en de gehanteerde eisen per onderneming kunnen verschillen, is het logisch duurzaamheid mee te nemen in deze standaardmelk wanneer het streven er op gericht is om alle melk op deze wijze te produceren.

⁴ Hierbij wordt voldaan aan de eisen van het Duitse Verband Lebensmittel ohne Gentechnik e.V (VLOG).

Lastiger is hoe om te gaan met verschillende boerderijmelkstromen per onderneming. Sommige melkstromen zijn voor de ene onderneming bijzonder, maar voor een andere de standaard. Ook is het mogelijk dat binnen een onderneming een bijzondere melkstroom in de loop van de tijd standaard wordt.

Enkele voorbeelden van bijzondere melkstromen zijn VLOG melk (m.n. de Duitse ondernemingen, maar ook FrieslandCampina, Royal A-ware en Arla), weidegangmelk (Nederland), On the way to PlanetProof (FrieslandCampina), AH melk (Royal A-ware), Coop melk (Emmi) etc.

Indien deze melkstromen van relatief geringe omvang zijn, zijn ze niet relevant voor de melkprijsvergelijking. Deze is immers gericht op de reguliere, hoofdstroom per onderneming. Op dit moment zijn twee aparte melkstromen wel relevant, namelijk melk geproduceerd met GMO vrij veevoer (VLOG melk) en de Nederlandse weidegang melk.

Voor in Duitsland is (Müller) of lijkt (DMK, Hochwald) GMO vrije melk de standaard te worden. Ook Arla en Nederlandse ondernemingen kennen toeslagen voor melk geproduceerd met GMO vrij veevoer. Tot dusver zijn deze toeslagen niet verwerkt in de berekende melkprijzen.

In tabel 2 is een overzicht gegeven van hoe de duurzaamheidstoelagen worden meegenomen in de berekening van de LTO standaardmelkprijs. Voor de transparantie staan in de tabel niet alleen de duurzaamheidspremies, maar wordt de gehele opbouw van de berekende melkprijs vermeld, alsmede welke toeslagen niet zijn meegenomen.

Tabel 2. Opbouw berekende melkprijs bij 1.000.000 kg standaardmelk en niet meegenomen toeslagen per onderneming

	vet- en eiwitwaarde	ingehouden kosten	kwaliteit	hoeveelheid	seizoen	duurzaamheid	overige	subtotaal	nabetaling	melkprijs 2018	niet meegenomen
Granarolo	37,59		0,77					38,36		38,36	
Valio	34,75					0,97 ¹		35,72	1,02	36,74	
FrieslandCampina	34,99	-0,12				0,63 ²		35,50	0,57	36,07	A
Arla Foods DK	30,87	-1,45	0,94	0,00 ³		1,00 ⁴	1,82	33,18	2,30	35,48	B
Royal A-ware	33,81	-1,90	0,50	1,28 ⁵		1,44 ⁶		35,13		35,13	C
Sodiaal	33,81	-0,06	0,58			0,00 ⁷	0,31	34,64	0,29	34,93	
Danone	34,58	-0,03						34,55		34,55	
Lactalis	33,44			0,39		0,15 ⁸		33,98		33,98	
Hochwald	32,47	-0,02	0,76	0,51 ⁹		0,00 ¹⁰		33,72	0,02	33,74	D
Savencia	32,39		1,18				0,12	33,69		33,69	
Müller	30,98		0,71	0,36			0,30	32,35	0,67	33,02	E
DMK	32,23	-0,11		0,20		0,59 ¹¹		32,91		32,91	
Dairygold	36,01	-3,88	0,39		0,13 ¹²	0,10 ¹³		32,75		32,75	
Milcobel	30,76	-0,14	0,73	1,13				32,48	0,24	32,72	
Dairy Crest	25,42		0,11	0,66	0,00 ¹⁴		6,48	32,67		32,67	
Glanbia	34,74	-3,88			0,24 ¹⁵		1,09	32,19	0,40	32,59	
Kerry	36,29	-3,88				0,10 ¹³		32,51		32,51	

Toelichting tabel 2:

1. Deze bonus (1 cent per liter) ontvangen melkveehouders voor deelname aan het nationale diergezondheids- en registratieprogramma NASEVA. Naar schatting ontvangt meer dan 70% van de melkveehouders deze toeslag.
2. Melkveehouders, die hun koeien minimaal 120 dagen en tenminste 6 uren per dag weiden ontvangen een toeslag van € 1,50 per 100 kg melk. Deze premie wordt deels gefinancierd uit een inhouding van € 0,35 per 100 kg. Verdeeld over alle melk is in 2018 een gemiddelde weidegangtoeslag uitgekeerd van € 0,63 per 100 kg.
Fokus planet is het kwaliteits- en duurzaamheidsprogramma voor de melkveehouders van FrieslandCampina. De hoogte van de Fokus planet toeslag per individuele melkveehouder is afhankelijk van de mate waarin aan de diverse eisen wordt voldaan. Deze toeslagen worden gefinancierd uit een inhouding op alle melk en boetes. Gemiddeld is de toeslag dus nul.
3. Arla melkveehouders ontvangen een hoeveelheidstoeslag vanaf 1,6 mln. kg per jaar.
4. Voor deelname aan het kwaliteits- en duurzaamheidsprogramma Arlagarden plus ontvangen melkveehouders een premie van € 1,00 per 100 kg. Ervan uitgaande dat (bijna) alle Deense melkveehouders aan de criteria voldoen is deze premie volledig meegenomen in de berekende melkprijs.
5. Vanaf 500.000 kg per jaar ontvangen de melkveehouders een kwantumtoeslag, die kan oplopen tot € 1,66 per 100 kg bij een melkproductie per jaar groter dan 1.750.000 kg.
6. De berekende duurzaamheidstoeslag van Royal A-ware bestaat uit een duurzaamheidspremie van € 0,50 plus een berekende gemiddelde weidegangtoeslag van € 0,81 en een premie van € 0,50 voor het omschakelen naar nieuwe melkstromen. Deze laatste premie van € 0,50 is in de maanden oktober t/m december 2018 uitbetaald ofwel gemiddeld € 0,13 per jaar.
Ervan uitgaande, dat 65% van de Nederlandse melkkoeien weidegang krijgen is de berekende gemiddelde weidegangtoeslag $0,65 \times 1,25 = € 0,81$ per 100 kg melk.
7. Vanaf 2019 kunnen melkveehouders een premie ontvangen van € 0,1 per 100 kg voor deelname aan het duurzaamheidsprogramma La Route du Lait (LRDL).
8. Premie voor deelname aan het landelijke duurzaamheidsprogramma 'La Charte des Bonnes Pratiques d'Elevage' (CBPE).
9. Per juli 2018 heeft Hochwald de hoeveelheidstoeslag afgeschaft. Gemiddeld over 2018 was deze € 0,51 per 100 kg bij 1 mln. kg per jaar.
10. Vanaf 2019 ontvangen de melkveehouders, die voldoen aan de eisen van het duurzaamheidsprogramma Milchplus van Hochwald een bonus van € 1,00 per 100 kg.
11. In het kader van het programma Milkmaster kunnen melkveehouders maximaal 100 punten scoren en een bijbehorende premie ontvangen van € 1,00 per 100 kg. Verdeeld over alle melk is in 2016 een gemiddelde premie uitgekeerd van € 0,59 per 100 kg.
12. In februari is een seizoenspremie uitgekeerd van € 3,46 per 100 kg. Verdeeld over alle melk in 2018 is dit € 0,13 per 100 kg.
13. Voor deelname aan het nationale SDAS programma (Sustainable Dairy Assurance Scheme) wordt een premie uitgekeerd van € 0,10 per 100 kg. Nagenoeg alle Ierse melkveehouders nemen hieraan deel.
14. De seizoensheffingen- en premies zijn over een geheel jaar genomen per saldo nul.
15. De in februari en november uitgekeerde seizoenstoeslagen van € 4,03 respectievelijk € 2,01 komen verdeeld over alle melk in 2018 overeen met € 0,24 per 100 kg.

Niet meegenomen:

- A. De toeslagen voor GMO-vrije melk (€ 1,00 per 100 kg) en de toeslag voor de Top-Zuivellijn gebaseerd op het nationale certificatieschema 'On the way to PlanetProof' (€ 1,00 per 100 kg).
- B. De premie voor GMO-vrije melk van € 1,00 per 100 kg melk.
- C. Naast Boerderijmelk heeft Royal A-ware ook andere melkstromen, waaronder een bijzondere melkstroom voor supermarktketen Albert Heijn met in 2018 een premie van € 3,00 per 100 kg.
- D. De premie voor GMO-vrije melk van € 0,75 (vanaf 2019 € 1,00) per 100 kg melk.
- E. De premie voor GMO-vrije melk van € 1,00 per 100 kg melk. Alle melkveehouders ontvangen deze premie.

Bijlage I Melkprijzen 2011 t/m 2018

		gem.	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Hämeenlinnan Osuusmeijeri	FI	44,61	43,28	44,06	45,18	45,91				
Granarolo (Noord)	IT	40,27	40,50	40,83	41,97	44,77	39,02	36,93	39,81	38,36
FrieslandCampina	NL	37,00	37,74	35,60	41,42	41,61	33,69	31,27	38,56	36,07
Valio	FI	36,15					36,03	35,21	36,64	36,74
DOC Cheese	NL	35,19	37,59	34,13	39,70	37,25	27,27			
Arla Foods DK	DK	34,94	35,55	34,62	38,75	39,57	30,66	28,44	36,46	35,48
Sodiaal (Pas de Calais)	FR	34,54	34,56	33,78	36,34	38,42	33,41	30,48	34,37	34,93
Danone (Pas de Calais)	FR	34,48	34,55	33,66	35,99	37,95	33,07	31,57	34,47	34,55
First Milk	UK	34,12	30,28	33,52	35,04	37,62				
Savencia (Basse Normandie)	FR	34,02	34,34	33,48	35,94	38,32	32,69	29,78	33,93	33,69
Dairy Crest (Davidstow)	UK	33,93	32,10	35,50	36,85	39,81	34,85	27,03	32,65	32,67
Lactalis (Pays de la Loire)	FR	33,65	34,17	32,82	35,42	37,83	31,82	29,60	33,55	33,98
Royal A-ware	NL	33,46						27,30	37,95	35,13
Milcobel	BE	33,22	34,55	31,01	39,07	36,56	28,85	27,29	35,75	32,72
Müller (Leppersdorf)	DE	32,93	35,14	31,32	37,43	36,68	28,26	26,20	35,38	33,02
DMK	DE	32,56	34,12	31,31	37,14	36,88	27,52	24,96	35,65	32,91
Kerry Agribusiness	IE	32,18	33,61	30,45	37,31	36,15	28,29	24,84	34,31	32,51
Glanbia	IE	31,90	34,14	30,90	37,63	36,11	26,58	22,99	34,31	32,59
Hochwald Milch eG	DE	31,32					31,30	26,14	34,08	33,74
Dairygold	IE	29,87					27,85	24,62	34,26	32,75
Gemiddelde		34,52	35,39	34,19	38,20	38,84	31,24	28,51	35,42	34,23
Emmi	CH	50,07	48,72	46,80	49,82	51,69	53,35	50,02	51,88	48,25
Fonterra	NZ	29,26	30,15	29,99	35,54	28,71	21,05	27,62	31,63	29,40
USA class III	US	34,79	32,70	33,36	33,28	41,47	35,82	33,99	36,22	31,49

Bijlage II Gemiddelde koersen 2018 en 2017

Vreemde valuta per euro	2018	2017	2018/2017
Deense kroon	7,438658	7,453175	-0,2%
Nieuw-Zeelandse dollar	1,589483	1,70585	-7,3%
Britse pond	0,876149	0,884758	-1,0%
US dollar	1,129292	1,181517	-4,6%
Zwitserse frank	1,111558	1,154883	-3,9%

Bijlage III Melkprijzen 2018 en 2017 bij 500.000 kg standaardmelk per jaar

Onderneming	Land	2018	2017	2018-2017	2018/2017	Nationale valuta
Granarolo (Noord)	IT	38,36	39,71	-1,35	-3,4%	
Valio	FI	36,74	36,64	0,10	0,3%	
FrieslandCampina	NL	35,95	38,44	-2,50	-6,5%	
Arla Foods DK	DK	35,41	36,29	-0,88	-2,4%	-2,2%
Sodiaal (Pas de Calais)	FR	34,93	34,37	0,55	1,6%	
Danone (Pas de Calais)	FR	34,55	34,47	0,08	0,2%	
Royal A-ware	NL	33,85	36,67	-2,82	-7,7%	
Lactalis (Pays de la Loire)	FR	33,84	33,41	0,43	1,3%	
Savencia (Basse Normandie)	FR	33,69	33,93	-0,24	-0,7%	
Hochwald Milch eG	DE	33,59	33,82	-0,22	-0,7%	
Müller(Leppersdorf)	DE	32,92	35,28	-2,36	-6,7%	
DMK Deutsches Milchkontor eG	DE	32,75	35,49	-2,74	-7,7%	
Dairygold	IE	32,75	34,26	-1,51	-4,4%	
Glanbia	IE	32,59	34,31	-1,72	-5,0%	
Kerry Agribusiness	IE	32,51	34,31	-1,80	-5,3%	
Dairy Crest (Davidstow)	UK	32,34	32,31	0,02	0,1%	1,1%
Milcobel	BE	32,19	35,32	-3,13	-8,8%	
Gemiddelde		34,06	35,24	-1,18	-3,4%	
Emmi	CH	48,08	51,71	-3,63	-7,0%	-3,1%
Fonterra	NZ	29,40	31,63	-2,24	-7,1%	0,3%
USA class III	US	31,49	36,22	-4,73	-13,1%	-8,4%

Bijlage IV Melkprijzen 2018 en 2017 bij 1.500.000 kg standaardmelk per jaar

Onderneming	Land	2018	2017	2018-2017	2018/2017	Nationale valuta
Granarolo (Noord)	IT	38,36	39,91	-1,54	-3,9%	
Valio	FI	36,74	36,64	0,10	0,3%	
FrieslandCampina	NL	36,11	38,60	-2,50	-6,5%	
Arla Foods DK	DK	35,51	36,52	-1,01	-2,8%	-2,6%
Royal A-ware	NL	35,42	38,25	-2,82	-7,4%	
Sodiaal (Pas de Calais)	FR	34,93	34,37	0,55	1,6%	
Danone (Pas de Calais)	FR	34,55	34,47	0,08	0,2%	
Lactalis (Pays de la Loire)	FR	33,98	33,55	0,43	1,3%	
Hochwald Milch eG	DE	33,74	34,09	-0,35	-1,0%	
Savencia (Basse Normandie)	FR	33,69	33,93	-0,24	-0,7%	
DMK Deutsches Milchkontor eG	DE	33,05	35,79	-2,74	-7,7%	
Müller (Leppersdorf)	DE	33,02	35,38	-2,36	-6,7%	
Milcobel	BE	32,96	35,99	-3,03	-8,4%	
Dairy Crest (Davidstow)	UK	32,89	32,87	0,02	0,1%	1,0%
Dairygold	IE	32,75	34,26	-1,51	-4,4%	
Glanbia	IE	32,59	34,31	-1,72	-5,0%	
Kerry Agribusiness	IE	32,51	34,31	-1,80	-5,3%	
Gemiddelde		34,28	35,48	-1,20	-3,4%	
Emmi	CH	48,42	52,06	-3,64	-7,0%	-3,1%
Fonterra	NZ	29,40	31,63	-2,24	-7,1%	0,3%
USA class III	US	31,49	36,22	-4,73	-13,1%	-8,4%